

Aardkundig monument zwerfsteneneiland Maarn

Aardkundige waarde: Afgraving met een unieke zwerfstenencollectie

Omgeving: De afgraving ligt op de Utrechtse Heuvelrug en hoort hierdoor bij het stuwwallengebied van de provincie Utrecht. Het gebied ligt ten westen van Maarn.

Landgebruik: Het zwerfsteneneiland is gesloten, het is nu alleen onder begeleiding en op afspraak te bezoeken. Dit houdt verband met werkzaamheden en de tijd die nodig is om de begroeiing de kans te geven zich te stabiliseren.

Aardkundig monument/route: Het zwerfsteneneiland is een aardkundig monument. De provincie heeft het zwerfsteneneiland Maarn tot 3e aardkundig monument in de provincie Utrecht benoemd. Het monument is in 1999 geopend. De zandgroeve is ontstaan doordat de Nederlandse Spoorwegen vanaf 1865 zand won ten behoeve van de aanleg van nieuwe spoorwegen. Bij de graafwerkzaamheden werden grote stenen gevonden. Vanwege het enorme gewicht van de stenen bleven ze aanvankelijk op de vindplaats liggen. Omdat de stenen in de weg lagen werd later een deel kapotgeslagen en werden andere weer ingegraven. In deze periode ontstond uit wetenschappelijke hoek belangstelling voor de zwerfstenen. Dit leidde er uiteindelijk toe dat de Vereniging tot Behoud van Natuurmonumenten een collectie van circa 90 stenen in 1919 benoemde tot geologisch park. Het merendeel heeft tot voor kort na diverse omzwervingen in de Kaapsche Bosschen bij Doorn gelegen. In 1995 werd bij graafwerkzaamheden in Maarn een enorme verzameling, eerder ingegraven, grote zwerfstenen gevonden. Deze collectie bestaat uit circa 700 stenen. Verschillende organisaties sloegen uiteindelijk de handen ineen om de unieke verzameling zwerfstenen bij elkaar te houden in de vorm van een aardkundig monument.

Kenmerkendheid/Aardkundige betekenis: Het zwerfsteneneiland is een schoolvoorbeeld van een collectie zwerfstenen. De stenen hebben een wetenschappelijke, historische, educatieve en esthetische waarde. Aan de zijkant van de groeve is een profielwand zichtbaar. Deze wand geeft zicht op de sedimenten en structuren van de stuwwal.

Zie verder: <http://www.aardkundigewaarden.nl/zwerfsteneneiland/home.php>

Aardkundig monument de Lange en Korte Duinen

Aardkundige waarde: Stuifzandgebied met stuifzand

De Lange en Korte Duinen zijn goed herkenbaar. Omdat het zand bij voldoende windkracht nog steeds stuift, veranderen deze vormen voortdurend. Veel stuifzanden zijn aan het begin van de 19e eeuw vastgelegd, maar in deze gebieden bevinden zich nog wel redelijk grote kernen met actief stuifzand.

Landgebruik: Door het stuivende zand kunnen slechts enkele plantensoorten hier groeien. Bovendien kunnen op het kale zand enorme temperatuursverschillen van wel 50°C binnen één etmaal voorkomen. Ondanks de extreme omstandigheden zou zonder ingrijpen van de mens het stuifzand helemaal dichtgroeien. De planten die het eerst wortel schieten in het stuifzand zorgen er namelijk voor dat de omstandigheden van de groeiplaats wat milder worden. Hierdoor kunnen ook andere plantensoorten zich gaan vestigen, waardoor uiteindelijk het stuifzand helemaal dichtgroeit.

Aardkundig monument/route:

De Lange en Korte Duinen zijn, vanwege het bijzondere aardkundige karakter door de provincie Utrecht in 1997 benoemd tot aardkundig monument. Bij deze gelegenheid heeft de provincie aan de gemeente Soest, de eigenaar van het gebied, een informatiepaneel en een folder over de Lange en Korte Duinen aangeboden.

Kenmerkendheid/Aardkundige betekenis:

Actief stuivende gebieden zijn zeldzaam en ze zijn ecologisch gezien waardevol, omdat ze een bijzonder microklimaat bevatten. Doordat de Lange en Korte Duinen het grootste stuifzandgebied van de provincie Utrecht vormen en het maar beperkt is aangetast, is het gebied zeer waardevol.

Zie verder: <http://www.geologievannederland.nl/landschap/geologische-locaties/de-lange-en-de-korte-duinen>